

Наше Лемко

PIK IV.

Ч. 1 (73)

Львів, 1-го січня 1937.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Зіморевича 2. Тел. 257-87.
NASZ ŁEMKO, LWÓW, ZIMOROWICZA 2.**ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.**

Оголошення після умови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:Річно 3 зол., Піврічно 1-80 зол., Чвертьрічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Христос Раждається!

Як темінь ночі залягла на степі,
Зоря засяла на небеснім зводі, —
Родився Він — в убогому вертепі,
Месія всіх земель і всіх народів.

Те, що написане було в завіті,
Що було тільки мрією пророків,
Чого всі дожидали стільки років —
Сповнилось тої ночі на досвіті.

І грянула в тривожну ніч зневіри,
І роком понеслась вість крилата:
— Повірте слабодухи й маловіри:
Родилась Правда! Горе супостатам!

Нехай дрижать у золотих термах,
Збудованих на людським поті й крові,
Всі Іроди. Їм буде анатема
І сколихнуть їхніх царств основи.

Від нині Правда буде царювати
По всьому світові на віки вічні.
Спішіте у вертеп поклін віддати.
Христос родився з Диви,
Бог Предвічний.

Повір і Ти український народе,
Що сповниться Твоя найкраща мрія,
Що й над Твоїм вертепом
світ свободи
Засяє й Твій воплотиться Месія.

Sygn. VI. I. Pr. 224/36.-

WYCIĄG Z PROTOKOŁU WSPÓLNEGO POSIEDZENIA NIEJAWNEGO.- Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie, w składzie przewodniczący: Wiceprezes S. O. Ł. Malicki, Głosujący: S. S. O. T. Będaszewski i S. S. O. Dr. J. Lekcer, w sprawie konfiskaty Nr. 24 (72) czasopisma pt: „Nasz Łemko“ z daty Lwów, dnia 15 grudnia 1936 r. do Sygn. VI. I. Pr. 224/36, — na posiedzeniu niejawnym w dniu 15 grudnia 1936 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 10 grudnia 1936 r. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma pt: „Nasz Łemko“ Nr. 24. (72) z daty Lwów, dnia 15 grudnia 1936 r. zawierającego: 1), w artykule pt: „Nyszczenia Ukrainclw na Łemkiwszczyzynie neustaje“, a), w odstępnie od słów: „Szczzo tak zwana“ - do słów: „potentatiw“, - b), w ustępie od słów: „Same pro ce“ - do słów: „chodyt“, - d), w ustępie od słów: „Zwertajemo uwahu“ - do końca artykułu. - 2), w artykule pt: „Czort bisa tiahne z lisa“, - a), w ustępie od słów: „Ce szcze odyn“ - do słów: „jasna i zrozumiła“, - b), w ustępie od słów: „Swidomist cia“ - do końca artykułu, znamiona występku z art. 170 k. k. — zarządzić zniszczenie całego uakładu i wydać w myśl § 493 k. p. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. — Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 2 ust. druk z dnia 17 grudnia 862. Dz. p. p. Nr. 6. ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. — Uzasanienie. — Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu szerzenie nieprawdziwych wiadomości o stosunkach politycznych i narodowych na Łemkowszczyzynie, mogących wywołać niepokój publiczny. — Według §§. 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: Ł. Malicki wr. — Protokolant: B. Trusz wr. Za zgodność M Janowicz kier. sekr.

КОЛЯДИ, КОЛЯДКИ
і ЩЕДРІВКИ

стор. 64, ціна 25 гр. з опл. почт.
Замовляти в В-ві „Криниця“
Перемисьль, скр. почт. 146.

Його Правда прийти мусить.

ХРИСТОС РОДИВСЯ.

У час, коли на світі всевладно царила мамона, коли люди зробили своїм богом уживання й розкоші, коли дочасне, земське щастя ставилося вище безсмертного й вічного, на світ прийшов Він, Христос. Прийшов, щоби покласти край рознузданому, поганському матеріалізму, щоби звалити поганого кумиря, що йому на імя мамона; щоби своєю появою розмежувати дві епохи в житті людства та поставити в належному місці й висоті вічну незнищиму Правду.

Його наука йшла в розріз із тодішніми поняттями й порядком річей, перечила навчання ложних книжників і поганських філософів. Рознузданому матеріалізму протиставив Він взнеслий, совершенний Ідеалізм, дочасності — вічність, смертному — безсмертне, вічне. Задивленим у земське щастя підводив Він очі на небо, вершини людської думки поширяв до зоряних висот. Заскороружлому егоїзмові, себелюбству, протиставляв любов ближнього, навчаючи: „Як

хто каже, що любить Бога, а брата свого ненавидить, лож єсть”.

Він повчав душу за другів своїх покладати; вказував на конечність жертви, посвяти, самозаперечення й цілковитої відданости на службу Ідеї.

Дві тисячі літ добігає від хвилини Його Рождества. Чи мало за той час народів щезло з лица землі, чимало вставало й падало держав, але наука Його не пропала.

Кожного року людство святкує празник Його приходу на землю. Бо цей празник має крім свого релігійного щеї другий, символічний зміст. Він символізує нам прихід вічної, незнищимої, непорочної Правди.

І Український Нарід, стрічаючи Різдво Христове, витає як символ, воплощення Правди. Він вірить, що минеться лихоліття, що на зміну неправді й кривді прийде його Правда. Він чекає нетерпляче на прихід тієї радісної хвилини й готов для її наближення здобути: на найвищу жертву. Так! Його Правда прийти мусить.

Святкуймо без алкоголю!

ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ!

Який гарний звичай! Людина стрічає другу й ділиться з нею своєю радістю і своїм щастям: оце минув рік, настали радісні Свята. Ми дочекалися щасливо і в цьому році Христового Празника. В наших серцях радість, що Новонароджений Христос поблагословить наш труд і ми дочекаємося ще весняних днів.

Радість ця стає ще більша, коли зйдуться в кімнатах та заспівають — заколядують і засядуть до святочного стола. От тоді забувається буденне зло і горе, ясна радість і мир залягає душу людини.

Радість у Вас самих і її вносять у Вашу хату друзі та сім'я Ваша. Тільки тверезі свята дадуть

Вам вдоволення і залишать Вам найкращий спомин. Тільки тверезих свят будете дожидати з тугою, а Ваші діти з радісним усміхом. Тож: Святкуйте без алкоголю! Тільки тверезі й ошадні свята можуть бути щасливі і веселі! Проганяйте отруту зі святочного стола! Хати Ваші хай будуть вільні від тютюневого чаду й алкогольного похмілля! Алкоголь і тютюн нищить здоровля і руйнує майно! Вони наші вороги і ми не дозволимо їм нарушити святість різдвяних днів! Христос Раждається!

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ТРОТИАЛКОГОЛЬНОГО ТОВАРИСТВА „ВІДРОДЖЕННЯ“

ЛЕМКІВСЬКА КОЛЯДА.

Вночі, о півночі зьвізда засьвітила,
Кой Матінка Марія Сина породила.
Як Го породила, красьні Му

співала:

— Люляй, люляй Божий Сину,
бо я би юж спала.
— Мати моя, Божа, чи Ти би юж спала,

Почекай лем годину, нім принесу
і-з раю перину

— А Сину ж мій Божий,
чи Ти того годен,

Не минула годинонька, кой-ес ся народив.

— Мати моя, Божа, чи Ти би вірила,
Што я створив небо, землю

і шитко створіні?

З тамтой сторони ярку зелена
Пасут вівці пастушкови, лучка,

пришла їм новина,

Дивная новина: Породила
нині Діва Сина.

(Записав у Чорнім к. Крапної Ю. Т.)

Перший Свят-Вечір

у лемківському селі.

Шість років минуло наче сон від годі, як мені перший раз у житт судилося святкувати Свят-Вечір на Лемківщині; та ще в селі, де більшість населення покинула свою прадідну віру й церкву й перейшла на православ'я.

Мряка закрила густим димом верхи лемківських гір. На дворі вечоріло, люди почали виходити повільно з хиж і спішилися до поблизького потічка митися, — мовляв — від тої води будуть здорові цілий рік.

— Боже, Боже! Які тяжкі думки снуються в моїй голові. Колись малим хлопчиною радів я цим вечо-

ром, не міг дочекатися, коли вже татуньо принесуть до хати сіно, та будуть всім бажання складати. А по вечері скоренько звязував я сіном ложки, щоби мені в літі на пасовиську худібка не розбігалась. Часом ждали ми до півночі з святою вечерою, бо з війська брат прийде й разом будемо святкувати.

Він тепер спить на широких степах України; передчасно скошений пошестю у цвіті свого віку, у боротьбі за кращу долю свого народа, у 1919 році, тоді як наші гори вогнем запалювалися, як наш чорнозем на Україні купався у крові найкращих своїх синів...

...Рік за роком стрілою минав і мене покликали аж на Лемківщину, щоби тут вказувати наболілим душам шлях до Правди, вічної сили й покори. Вже ціле небо вкри-

лося ясными зірками, молошна дорога встелила безмежний небозвід.

— Бог Предвічний народився! Відтак: Дивная новина, Нині Діва Сина породила... заспівали лемківські жінки й весело почали виходити на двір, щоби піти до церковці.

Хоч лише горстка людей осталася при своїй столітній Церковці, сердешно молилось до новонародженого Спаса, щоби помилував і в розумі утвердив наших братів-відступників.

— Щоби Вифлеемська Зоря привела їх до спільної транези, щоби разом ми вірні сини нашої католицької Церкви й Українського Народу, однодушно заспівали: З нами Бог, розумійте язици і покарайтеся; яко з нами Бог!

(А.)

Наше суспільне життя.

ЗАСТАНОВІМСЯ НАД НАШОЮ ДОЛЕЮ.

Поправити наші життєві умови, ставити чоло всім перешкодам у нашому розвоєві зможемо лише тоді, як живо, усі до одного станемо слідкувати за всіма проявами нашого промадського життя.

Правда, за живе інтересування нашим суспільним життям — бувають деколи неприємности, але бдуть вати ніхто нам не заборонює. Та проте свідомі люди не так легко спрощаються тим, що декому невидне, ненаручне, небажане, бо свідомою людиною знає, яка міць і сила криється у живому суспільному життю. Яке наше суспільне життя — така саме наша доля.

Тому у всіх справах, що торкаються наших життєво-розвоєвих вимог, не сміємо ані на хвилину перестати визнаватися, або дати собі кому небудь неправильно бовтати в цих справах, бо тоді прозила б нам усім неминуха — так скажемо — суспільна смерть. Щоб кожне діло добре та корисне, у цьому випадку за життя-буття нашого народу здійснювалися, наші почини вінчалися бажаними успіхами — мусимо в цю святу справу вірити і з вірою в перемогу забратися до кожної суспільної праці. Бо тут іде про те, щоб безпощадно ставитись з повною відповідальністю до вибілення цієї суспільної мороки, яка від предавніх часів тут між нашим народом у Лемківщині розпаношилася та яка зокрема останніми часами в застрашаний спосіб розростається.

Доказів про цю посилену акцію суспільної мороки аж надто багато, не треба за нею шукати аж по замарках. Їх дає сама лемківська дійсність. Треба лише дещо уважливіше приглянутися лемківському громадянству; і то від найстарших аж до шкільної дівчорі! Тоді побачимо, як щораз сильніше затискається петля і здавлює наш рух, не говоримо вже про організацію.

— Е, з хлопа м'я ніхто не зорене! А що ми там книжка чи газета? Або якесь там питання суспільного життя? Мій батько жив без того, то чому я не мав би жити?

Нерозважний обстоює так при своїм засліпленні та водночас при найбільшій у світі брехні. — Давно люди теж не читали, ба навіть і писати не знали, а якось жили.

— Так, але не забуваймо, що тоді інакші часи були. Тоді ніхто не журився за хлопську душу; пани говорили, що хлопа не має душі, тому вважали його за робучу силу — цеб-

то свого наймига-невільника.

Сьогодні світ у дечому змінився. Селом не тільки інтересуються але накручують його душею на всі сторони, щоб розірвати всі звязки з рідним народом і втягнути село в таке колесо, чи радше пута, з яких ніколи не висвободиться.

Дальше запитаймо себе, в яких обставинах живе наше жіноцтво.

— Варити їсти, обирати бандуру, здоїти корову, випрати лашата (білля), драпати земличку, вести бабські „собрання“ і щоб потомство не пропало — стільки того гамору, стільки сонця серед жіночого життя.

Так то пересувається перед нашими очима старе покоління у свою далеку дорогу, що її мета: старість, смерть, сірий гріб і забуття. А їх місце займає молодь — або як то пишню кажуть — цвіт народу. Погляньмо трохи й на цей цвіт. У голіві того цвіту: панські вбрання панські (радше жидівські!) смаровила, запашки, м'ясниці — дикі вєчерниці, пущання, кермеші, музики, дикі спів-орґії оце мрія того цвіту. А роздобути при помочі всяких способів на ці „потреби“ гріш, оце одинока журба. Тож ухопивши

цю мамону у свої руки — замість видати гріш на свою користь, обергає свою кервавицю на свою погібиль. Спробуйте намовити такого на часопис або добру книжку, то почувте ось що: „Та кет неє пінязів“. Але підіть за таким на музику то там цікаві речі побачите. — Літра за літрою жидівської „маляги“ пливе, наче річка, а такий „панич“ (бо у краватці, пумпах, з фустиною й руркованим волоссям!), або „панна“ (егеж — у ядвабних штрімфлях, лжерках, газових (радше загазованих!) суконках) розперізується та викрикує: А што ми там лятка або десятка, чи я не газдівський син?!

Так само, як діялось за панцизняних часів: коли саме селянин гарував п'ять днів у тиждні на пана та щойно шестий день для себе. За те частували його горілкою, розп'яничували, бо жидівські горальні (від панів виарендовані) виробляли повні бочки тої смердюхи. Бо шляхта хотіла, щоб хлопа не міг стямитися й не допоминався за свої права.

— Яка різниця від тоді до сьогодні? Хіба та, що тепер треба за „малягу і денатурат“ платити, а тоді сивуху даром давали (егеж! за шість днів тяжкої праці — кілька горців смердюхи!), щоб п'яний мужик і розгуляний не мав часу подумати про свою нещасну долю!

(Докінчення буде).

Дитяча книжка як різдвяний дарунок.

У всіх культурних народів завжди від давен давна звичай, що на Свят-Вечір, під ялинкою — кладуть дітям різні дарунки, серед яких на першому місці дитяча книжка. Христове Різдво це питоме свято дітей, свято великої радості й духової обнови, Великий Символ народин Світла і Правди. Тому й книжка, головно для дітей, підходить тоді як найкращий дарунок для утравлення в діточих серденьках цієї хвилі. Вражіння й переживання тих радісних хвилин тривають відтак через ціле життя і в споминах на склоні життя линуть думки людини у ту памятку та чарівну хвилину — коли то під ялинкою з рук батька чи матери дитина одержала першу книжечку, яка відтак стала для неї товчком для духової праці над розвитком усіх душевних цінностей.

В нашій народі звичай обдаровування дітей на Свят-Вечір доперва від недавна починається приймати і з кожним роком кріпшає, і це вказує на дбайливість деяких кругів нації про духовий корм молодого покоління. Уже і в

наших родинах на Свят-Вечір під ялинкою знаходять діти поруч різдорських забавок, та солодощів також і книжку — але, на жаль, ще не в такій мірі, як це має місце от хочби прим. у наших сусідів. Погляньте у містах на передсвяточні вистави книгарень, а побачите, як приманчиво вони уладжені, як багато книжок, зокрема барвних окладинок, приковує кожного прохожого бодай оком кинути на них — не говорячи вже про дитвору, що цілими годинами приглядається тим книжечкам і потапає в мріях: котрі з них бажали би мати. І кожне дитяче серце ожидає нетерпеливо Свят-Вечора, щоби найтисся якнайскоріше під ялинкою та дістати вимріяну книжечку, про яку просило свого Ангелика — за посередництвом татка, мамусі, тети, або вуйця. І в той Святний Вечір дитячі мрії воплочуються в дійсність, отвираються дитячі серденька на прийом ласки Добра й Любови, що входять туди золотими промінчиками Вифлемської Зірки, яка сповіщає всьому світу радісну новину.

Ст. Вархоляк.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Келись давно ген на Сході,
Ще перед віками літ
Панувала тьма в народі
І стопнав у ярмі світ.
Люди жили без надії,
Без віри у кращий бут;
І духи сміялись злії,
Що знівечать увесь труд.
Нараз зірка заяснила,
У Вифлеєм спішать усі:
Діва Дитя породила,
Що поборе сили злії...
Засумував цар-сатана
І післав Ірода там,
Щоб діток вигубив до фана...
Та панував далі сам.
Але не знищив Божих намірів,

Хоч як хитро думав біс;
Християнізм загомнів
І потужнів далі, ріс!

І сьогодні є Іроди,
Сатана з богами тьми,
Мають свої темні ходи,
На освіту вістрять кли.
Но даремні їх зусилля,
Бо могутній стає рух,
З казamatів підземелля
Виходить Тараса Дух...
Й яснїє, обнімає
Простори осель та нив,
Усім радісно звіщає,
Що Христос ся народив!

Не давайте баламутити себе

польській так званій „Людovій партії”.

Ми вже давніше звертали увагу на те, що в деяких околицях нашого краю наші селяни йдуть за підшептами агітаторів польської партії т. зв. Стронніцтва Людovого. Деколи ця легковірність наших селян кінчиться навіть сумно для них, як то було підчас селянських заворушень у деяких місцевостях у минулі жатва. Агітатори людovців звичайно заявляють себе великими приятелями всіх селян „без ріжниць віри й народности”, отже і наших. Та з такої спілки користають звичайно тільки самі людovці, бо та спілка з нашими селянами потрібна їм для їх політичних цілей. Свою ціль вони звичайно осягають, а їх спільники, збаламучені наші селяни, терплять на тій спілці найбільше.

Та щоб усі на будуче знали, які ті людovці „приятелі” нашого селянина, то вистане сказати, що вони є так само за колонізацією наших земель мазурами з заходу, як інші поляки. Ось їх часопис „Пяст” із 13. м. м. пише, що треба зробити, щоби т. зв. східні окраїни ліпше за-господарити. А знаєте, що на його думку вказане в тій цілі в нас зробити? Вказане „пшедевшисткім ко-

лонізація”. Крім того вказані та кож: меліорації, підпирання деревного промислу, будова доріг і мостів, скріплення хліборобства... Але — читаємо далі — „при виборі теренів, на котрих держава повинна інвестувати, треба брати під увагу передівсім (знову „пшедевшисткім”) околиці з перевагою польського населення”.

Отже бачите, браття селяни, які то приятелі ті польські людovці. Кличуть сюди разом з ендеками мазурів, а будувати дороги і мости кажуть державі передівсім там, де мешкають поляки. Отже так само і для польських людovців українські селянами не є повноправними громадянами, тільки громадянами низшої сорти. Затямте собі те і коли знову прийдуть до Вас агітатори людovців, то пригадайте їм, що писав їх „Пяст” у 50 числі з 1936 року. Останніми часами по наших селах знову агітують людovці.

Час нам уже пізнати, що лише „Просвіта” зможе ушасливити народ. Ставаймо її членами. Спішім з пожертвами на „Дар Просвіти”.

ВСТУП ЖИДАМ НА ТОРГИ ЗАБОРОНЕНИЙ.

У воевідствах познанським і поморським (на заході Польщі) йде вже від давна якнайгостріший бойкот жидівської торгівлі і промислу, дарма, що якраз в тих воевідствах жидів порівняльно дуже мало. Може є їх там 10 процент того, що напр. у Східній Галичині, на Лемківщині та на Волині.

Не глядачи на те, поляки в тих двох воевідствах намагаються викоринити в себе жидів зовсім, випихаючи їх щораз більше на схід, на територію Галичини, Волині, Підляша і Полісся.

Головно йде невинний польський наступ в тих двох воевідствах на жидівських купців та промисловців, бо жидів-лікарів, адвокатів та інших фахівців там вже майже зовсім нема.

В останньому часі задумали всі більші й менші міста познанського та поморського воевідств, числом разом 360 підняти акцію „віджидівлення” торгівлі в тих містах.

Магістрати тих міст ухитрилися в той спосіб, що в торгівлі дні впускають на торгівлі фірми з купцями християнськими, а жидівським приказують завертати домів, бо вже, мовляв, нема місця на постій.

Тоді жидівські купці мусять, хоч не хоч продавати довезений товар християнським купцям, які продають його на торзі.

З цього приводу чинили жиди великий крик і вислали делегацію до міністерства внутрішніх справ до Варшави, домагаючись скасування протижидівських розпорядків тих магістратів і допущення жидів до торгівлі на рівних правах з християнами також в тих двох згаданих воевідствах.

ДАР РІДНИЙ ШКОЛІ.

Кружок Рідної Школи в Сяноці одержав від Видавництва „Русалка” дар у виді книжок вартости понад 100 зл. Книжки призначені виключно для Лемківщини — розділено між українські товариства в Сяноці та роздано бідним дітям як дарунки на св. Миколая.

За цей так вартісний для нас дар складаємо Видавництву „Русалка” щире подяку.

Старшина Кружка Р. Ш.
у Сяноці.

Нещасливий випадок. Господар Іван Подубинський в Дубрівці Руській поїхав до ліса по дрова. Тут стрів його нещасливий випадок. Підрізана черешня впала на коня і забила його на місці.

З КОЛЯДОЮ НА РІДНУ ШКОЛУ.

Всім нашим Читачам і Прихильникам у Лемківщині й за Океаном шле Редакція й Адміністрація „Нашого Лемка“ потрійне побажання: саме на порозі четвертого року нашої спільної культурно-світної праці на Лемківщині, з нагоди Нового Року й Христового Різдва. Те, що маємо собі спільно сказати, усім нам добре знає: засіваймо наші любі гори Карпати здоровим зерном національного освідомлення, уводім у наші хати якнайбільше правдивого сонця та першзавсе свято бережм Христа в наших серцях. **Христос Раждається!**

Читайте православні газди!

Деякі мешканці лемківських сіл, що відреклися своєї прадідньої віри та перейшли на православ'я, дуже часто хваляться, що вони своїм переходом на православ'я „потвердили“ свою віру.

Як вони потвердили свою віру, можуть сьогодні пізнати по самій назві церкви, до якої їх тепер зачисляють. А назва ця звучить: „Автокефалічни Польські Косцюл Православни“.

Цей православний косцюл відбув у днях 15—17. жовтня 1936 р. свій синод (зїзд), та рішив: „уживати в тих місцевостях і святинях, де того буде вимагати дійсно потреба, літургічних текстів на польській мові, саме Літургії св. Йоана Золотоустого (по нашому Святої

Хвали Божої), Панахиди і Благодарственного молебня“. Отже православний митрополит згодився на відправу богослужень в православних часовнях у польській мові. Як потвердження того розпорядку православного митропол. Дионізія, подає православна газета „Слово“ ч. 42. з 15. XI. 1936 р.: „В середу 11. XI. 36 р. в річницю Незалежності Польщі, в 9 години рано, в митрополичій церкві Марії Магдалини на Празі (Варшава) у сослуженні військових священників, відправив православний митроп. Дионізія у польській мові торжественний молебен для варшавського гарнізону“.

То-ж православні газди, що ви на це скажете? **А.**

Неймовірна господарка москвофілів в установах.

Мин. місяця появилася накладом „Рускої Селянської Організації“ (РСО) летючка „до сполеченства польського“ у Львові. В летючці москвофіли в безприкладно брехливий спосіб представляють історію Нар. Дому та доказують, що Нар. Дім — їх власність.

У відповідь на ту летючку видав др. Вол. Колпачкевич брошуру — теж у польській мові „Спір за Народній Дім у Львові“.

Автор — колишній москвофіл, але чесна й ідейна людина, розкриває перед читачем усю історію Нар. Дому та господарку в Н. Д. й інших установах, що попали в москвофільські руки. Він знає прекрасно історію Нар. Д., завдав собі багато труду, щоби розяснити ту за-

мотану справу та без обиняків ясував, як безшабашно розтрачує кацапська кліка всенародне майно.

Брошуру читається немов якусь казку. Чи можливе, щоби таке діялося насправді на очах громадянства, влади яка має право контролю? Можливе, бо свої твердження др. Колпачкевич підтверджує фактами.

Ми скористаємо з виданої праці й познайомимо наших читачів з дивною — дивною історією й долею Н. Д. А покищо зачитуємо один уступ з тієї брошури.

В кацапських руках опинилися 4 установи, матеріально устатковані.

1) „Галицько-Русская Матица“ — науково-літературне Т-во. Має будинок при вул. Жовківській у Льво-

ві варт. 120.000 зл. Затруднює 2-ох службовиків, з того одного на спілку з іншими інституціями. Видає „Сборник Гал.-Русской Матици“, який за 20 останніх літ появилася тричі — ок. 220 сторін друку.

2) „Т-во ім. Качковського“. Має будинок вартости ок. 200.000 зл. Довгів ок. 70.000 зл. В краю — понад 100 читалень, з того 80 дешо активних. Видавнича діяльність: раз в рік календар, що кілька місяців попул. книжечка ок. 30 ст. друку. Т-во затруднює

5-ох службовиків.

Ані один член не вирівнав вкладки.

3) „Ставропігійський Інститут“. Вартість майна (блок будинків при вул. Руській, Бляхерській й Підвалля і дім при Стрілецькій площі) — оцінена на 2 міль., дійсна вартість — ок. 4 мільйони.

Видавнича діяльність: раз в рік „Временник Ставр. Інститута“ (200 стор. друку). Видатки на музей 4000 зл. річно і стільки на церкву. Довг — 200.000 зл. Затруднює 8 осіб (3-ох службовиків і 5-ох слуг).

4) „Народній Дім“. Вартість майна — ок. 5 мільйонів зл. Діяльність: видає місячник „Вістник Народн. Дома“ (32 ст. друку). Довг ок. 2 мільйони. Затруднює 14 осіб, в тому 6 слуг.

Др. Колпачкевич підсумовує те все й пише:

„4 інституції, що мають маєтки вартости понад 10 міль. зл., затруднюють ок. 25 осіб, з яких половина — марно оплачувані слуги з міс. винагородою ок. 60 зл.“

„Отже мільйон майна не дає вдержання навіть трьом особам, при чому довги, затягнені в останніх кількох літах на гіпотечку недвижимостей вистарчали би на те, щоби виплатити згори на 12 літ платню всім працівникам числячи на голову так службовикам як і слуг по 8000 зл. річно.“

„Як видно — господарка відбувається навіть не по засаді „Мацек заробив, Мацек зів“.

„В часах нинішньої кризи і безробіття — кінчить др. Колпачкевич — це просто безприкладний суспільний злочин“.

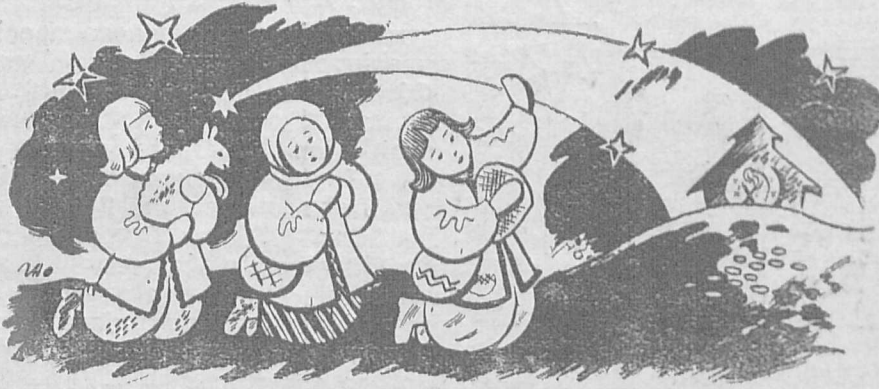
На наших очах діються такі речі і досі зовсім безкарні. Це справді, немов казка з 1001 ночі.

Але, на жаль, це дійсність.

ВАШУ БУДУЧНІСТЬ найкраще і найпевніше забезпечить

„КАРПАТІЯ“

Товариство Взаїмних Обезпечень на життя у ЛЬВОВІ, Ринок ч. 38.

НАД ВЕРТІ ПОМ ЗВІЗДА ЯСНА...

Плян польонізації Лемківщини.

Український щоденний часопис „Діло” помістив в 282 ч. з дня 15. XII. м. р. таку статтю:

У варшавськiм суспiльно-полiтичнiм тижневику „Ютро Праци” (з 22. і 29. м. м., ч. 48—49, в однiм з органiв молодих ендекiв, зближених до санацiї, находимо двi обширнi статтi п. н. „Лемкiвщина. — Бемо у дзвiн на тривогу”, пера якогось украiножерчого вшехполяка — мабуть зi Сянока — який скрився пiд псевдонiм Павла Саноцкего.

Прочитавши його ельокубрацiї (нiсенiтницi), не знати чому бiльше дивуватися: чи крайнiй iгноранцiї (незнайству) вже не то украiнських справ, але навiть фактiв зi самої польської iсторiї, чи нечуваному тупетовi, який виявляють завжди украiножерчi вшехполяки, коли говорять, або пишуть про Украiнцiв. Таку типову „прикмету” виявив автор ельокубрацiї у своїх двох статтях про Лемкiвщину, в якiй перемiшав ...горох з капустою. iсторiю про походження Лемкiв з фiльольогiєю (наука про розвиток мов) і т. д. I так автор запевняє що Лемкiвщина була до XIV. в. диким полем, де кочували з обороми овешь волоськi (румунськi) пастухи. Вони то пiд опiкою польського короля Казимира Великого поселилися здовж полудневої границi Польщi і замiсть називатися волоськими, називаються „руснаками” або лемками вiд слова „лем”, як їх сусiди — словаки (?) на Закарпаттi вiд слова „лен”. Мова лемкiв — це „церковно-словянська мова з рiжними вiдмiнами і додатками з польської мови”. Тому то „Поляки зi сумежних з лемками сiл і мiст розмовляють з ними по польськи без нiяких труднощiв” Єдиною перешкодою у кореспонденцiї та у вимiні книжок і часописiв (очевидно польських — прим. Ред.) є кирилиця, яка зберiглася дотепер у письмi і друку лемкiв. Далi автор бiдька-

ється, що терен заселений лемками не зменшився, хоч поляки осiдали постiйно на Лемкiвщинi і тепер напливають до лемкiвських сiл масово польськi робiтники до тартакiв. Признає, що польськi колонiсти осiли здовж залiзничого шляху Загiр'я—Лубкiв—Тiсна—Команча та по численних живцях. Нарiкає теж, що поляки допустили до „украiнiзування волохiв” замiсть їх засимiлювати зовсiм нацiонально і релiгiйно. Далi бе у дзвiн на тривогу, що дотеперiшню „идиллю мирного польсько-лемкiвського спiвжиття” нарушують зi сходу украiнцi, якi намагаються опанувати Лемкiвщину, та з Закарпаття агенти Комiнтерну, якi використовують страшну нужду лемкiв, якiм замкнули дорогу до сезонної емиграцiї на Мадярщину і до Америки. Працю украiнцiв мiж лемками, щоб захопити їх пiд свiй вплив, називає „безличнiстю”. Пiддержує наклепи москвофiлiв, що це украiнцi довели до масових арештувань москвофiлiв у 1914 р. і що украiнськi греко-католицькi священники, а не москвофiли довели до поширення православ'я на Лемкiвщинi. Вкiнцi запевняє, що православ'я спинила польська влада — старости, полiцiя й суди.

Таким незнанням і перекручуванням iсторичних фактiв та нацiональних вiдносин на Лемкiвщинi враз з наклепами москвофiлiв годує автор читачiв „Ютра Праци”. Одначе для нас найцiннiше те признание автора, що украiнська свiдомiсть на Лемкiвщинi стихiйно зросла, не зважаючи на вiдому полiтику влади та обох апостольських адмiнiстраторiв: пок. о. В. Масцюка й о. д-ра Медведького, якi пiддержують москвофiлiв і переслiдують украiнських священникiв. З цим стихiйним зростом нацiональної свiдомости мiж украiнським населенням на Лемкiвщинi автор радить так боротися:

„Думаємо, що насилання на Лем-

кiвщину украiнських парохiв агiтаторiв (?) можна і слiд рiшуче спинити. У протилежному випадку не маємо обов'язку влекшувати їм агiтацiї, утруднюючи православним пропаганду, головно, коли вони вводять польську мову до лiтургiї, молитов і проповiдей. А передовсiм перемиський єпископ повинен запевнити польським родинам релiгiйну обслугову польськими священниками так, як це робить тарнiвський єпископ Лiсовскi у Говличчинi та Ново-Сандеччинi. Маєток перемиського єпископа (рим.-кат. — прим. Ред.) вистане на це. У Скальнику, Гутi Полянськiй, Коампнiй. Барвiнку слiд створити постiйнi душпастирськi експозитори та обсадити їх священниками, вiдповiдними до польської працi. Товариство Школи Людовой, яке працює дотепер почесно на цiм теренi, слiд зобов'язати, щоб журилося про кожну одиницю і кожну польську родину вiдповiдним зорганiзуванням читалень, аматорських театрiв, кiя і т. д. Хлiборобськi палати, товариства і хлiборобськi кооперативи мають теж обов'язок боронити Лемкiвщину перед украiнськими зазiханнями і большевицькими пiдбурюваннями.

На Лемкiвщину не можна допустити нiяких украiнцiв на нiяке воялове становище, нi як учителiв, нi як полiцаiв, нi як осiб з прикордонної сторожi, поштових урядовцiв і т. п. А якщо там є, треба їх переенести деiнше. Лемкiвщину створила Польща (?) перед вiками і вона на вiки мусить залишитися польською”.

До цієї реценції, як спольонізувати Лемківщину, слiд долати, що на Лемкiвщинi вже нема нi учителiв украiнцiв, нi інших украiнських урядовцiв чи службовникiв. Олначе саме ця нагiнка проти украiнцiв отворила лемкам очi та виявила їм наглядно: хто їхнiй оборонець, а хто їх ворог.

А найкращим доказом поширення комунiзму з польських центрiв є той факт, що на Лемкiвщинi розвела тепер свою діяльність саме Комунiстична Партiя Польщi, як це видно з розкиданих летючок з пiдписом К. П. П.

Найкращим дарунком на св. Миколая, Ялинку і Новий Рік є премійна книжечка ощадності
КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ
„ДНІСТЕР”
 у Львові, ул. Руська ч. 20,
 на яку крім звичайних відсотків можна одержати ще й нагороду за ощадність у висоті 25-100 злотих.

НОВИНКИ.

† Помер Василь Стефаник. В Русові коло Снятина помер в понеділок 7. грудня один з найславніших наших сучасних письменників, Василь Стефаник. Помер в 65 році життя. Покійний в своїх коротких оповіданнях змальовував долю й недолу українських селян. Любив село і нерозставався з ним до смерті. В. Й. П.

Англійський мільонер про визначних Українців. До Едмонтону — як пишуть канадійські часописи — загостив недавно Геррі Гемилтон Беміш, син британського адмірала. Приїхав він з полудневої Африки, де має копальні золота та інші бізнесові підприємства. Видає також часописи. Мільонер Беміш був в Едмонтоні 43 роки тому і працював тоді на залізничній дорозі за 10 центів на годину. Беміш майже постійно подорожує по світі. В розмові з едмонтонськими Українцями з приємністю згадував він своє знайомство з визначними Українцями. Знав між іншими пок. от. Петлюру, знав Гетьмана П. Скоропадського та ряд інших наших провідних людей в Європі та Америці.

Ялинка в Совітах. Сов. уряд переходить зовсім на буржуазні методи: від 5. м. м. уряд наказав продавати в містах ялинки, а наркомові промислу доручено виконати різдвяні цяцьки та забавки, при чому обов'язково серед них повинен бути „дід-мороз“, що заступатиме совітським дітям нашого св. Миколая.

Свій хвалить своїх. На конгресі совітів, що відбувається тепер у Москві, виголосив теж промову, голова ради наркомів, Молотов, атакуючи нахабно фашизм. Молотов заявив м. і., що Совіти будуть завжди поборювати антисемітизм, бо жиди дали багато вождів СССР і найголовніше — Карла Маркса, а тому й у Совітах карають за антисемітизм смертю. Промова Молотова, догадуються, мала бути відповіддю на промови на конгресі в Нирнберзі, про який сов. преса не згадувала ні словом.

Китайка вродила 10 дітей-близнят. В провінції Пе-Чи-Лі, недалеко міста Калган, вродила одна Китайка, як повідомляють з Токіо, відразу 10 дітей, з того 9 хлопців і 1 дівчинку. Чергового дня 5 хлопчиків і дівчинка вмерли, 4-ох хлопців і мати живуть і здорові.

З українського життя в Чехословаччині. В Севлюші обходив своє 60-ліття великий прихильник української молоді, б. секретар сенату Українського Університету у Крем'янці, тепер проф. торговельної

Греко-кат. Церква в Розділлію.

школи Теодор Коломиєць. Ювілят живе у Севлюші, як емігрант від 1920 р. — Філія Т-ва „Просвіта“ у Празі відкрила цр. другий курс гомож. школи для дорослих. На курсі є 18 слухачів. — Українську гімназію в Ржевничах відвідав болгарський журналіст Іванов. — Гр.-кат. консисторія у Пряшеві заснувала на місці зліквідованої в тому місці української державної своєю приватну гімназію, але як тепер виявляється атмосфера в ній „істинно руская“, хоч гроші на неї стягають різні „отці“ з українського населення в околиці. — В Ужгороді відчинила С. Дністрянська фортеп'янову школу. — Чит. „Просвіта“ в Перечині влаштувала вечір в честь комп. Мик. Леонтовича, на якому прочитано реферат про нього, а хор відспівав низку пісень у гармонізації композитора. — Сокольське гніздо в Пардубицях (Чехи), що відбуло недавно свої Заг. Збори та вибрало головою інж. В. Мордвиніва, приготується до академії у 5-ліття своєї діяльності.

ПОБІДА НАЛЕЖИТЬ ТВЕРЕЗИМ ПЯНИЦЯМ — НЕВОЛЯ.

В обороні рідної землі. Краківський „Ілюстрований Кур'єр“ пише, що на українським вічу в Тернополі зібрані протестували проти парцеляції землі між кольтоністів зі заходу, бо до цієї землі мають право лише українці. Далше пише „Кур'єр“, що селяни кричали: „не впустино на українську землю, ані одного заволоки з заходу“.

„З чого має жити український селянин“? Польська газета „Бунт Млодих“ писала таке про нову парцеляцію: „Село душитья з надміру людей. Перед війною можна було виїхати за море, до Німеччини, та інших міст. Тепер ті джерела від-

пливу зникли, а населення зростає щоразу. На одного селянина часто припадає пів або чверть морга. Які джерела заробітку має селянин? Тільки працю на фільварку Народовостеві причини забороняють полякам продавати землю для українців. Отже приходить кольтоніст зпід Вадовиць і сідає на панським ґрунті. Наємної праці кольтоніст не потребує. Але що має робити український селянин? Залишаю сторінку моральну і несправедливости такої політики. Український селянин оправдано може уважатись скривдженим міністром Понятовским; бо і якже: Його діди від віків працювали на панській землі в погі чола, а сьогодні, як він доробиться і хоче купити кусок землі, то йому забороняють, а що більше, сприваджують чужу людину, і навіть не дадуть уже заробити „на панським“? Я повторюю, що залишаю на боці моральну сторінку, але з чого той український хлоп має жити“?

Організують збут крiлячих скірок. Хліборобська Палата у Львові зачала організувати збут сушенних скірок з крiликів, а саме кожущкові і вовняні скірки Кожущкові скірки стягається з крiлів під час зимових убоїв від грудня до кінця березня. Тоді волос найгустіший і найтриваліший. Скіри з весняного і літнього убою йдуть на вовну. Гуртівні приймають тільки добре сушені скірки, волосом до середини, натягнені на кабудук, а не випхані сіном або соломомою. Зі скіри муситья зіскробати товщ та мясо, а ніжки мають бути відтяті. Підчас продажі першої достави скірок ще в літі плагила в Гдині пересічно за одну кожущкову скірку по 1.20 зол., а за 1 кг. білих скірок на вовну, 4.20 зол., за красі по 3.40 зол. Тож бачимо, що дуже виплатиться годувати крiликів Наші кооперативи повинні зайнятися скупом скірок.

Відбирають молитвенники. В селі Лодина сяницького повіту купила собі Бронислава Филип український молитвенник „Господу помолімся“, зладжений о. Петром Дзедзиком, а виданий Видавництвом „Кришчя“ в Перемишлі. Коли про це довідався солтис, пішов до Бронислави Филип до дому й відбрав їй молитвенник, мовляв — цей молитвенник мусить апробувати комендант постерунку в Мриголоді. Дівчина віддала молитвенник, а коли довгий час його не звертали, вона почала упоминатись у солтиса, щоб він віддав їй молитвенник, бо це її власність. Солтис відповів, що молитвенник забрав комендант у Мриголоді. — Відколи то молитвенники апробує комендант поліції?

Думаємо, що це належить до іншої влади.

500 зол. гривни на українського священника. Староство в Сяноці покарало о. Івана Гайдукевича, пароха в Добрій Шляхотській на Лемківщині, гривною 200 зол. за заборону співати шкільній молоді у церкві підчас богослуження дня 11. м. м. „Еще Польска“. Слід додати, що крім того сяницьке староство покарало ще о. пароха І. Гайдукевича гривною в сумі 300 зол. за збірку Р. Ш. на весіллі у Добрій Шляхотській. Від обох карних рішень староства в Сяноці відкликався о. І. Гайдукевич до окружного суду в Яслі. Розправа відбудеться перед замісцевим віділом цього окружного суду в Сяноці, який створено після перенесення в 1934 р. окружного суду зі Сянока до Ясла. Засудженого буде боронити адв. др. В. Блавацький у Сяноці.

Тайні податкові урядовці. Міністерство Скарбу буде гостро контролювати і викривати, чи при податках і девізах не відбуваються надужиття. До тої цілі зорганізували спеціальних урядників, котрі будуть потайки збирати відомости про дохід заробітки і спосіб життя поодиноких осіб, які платять податок. З цією метою тайні урядовці переводитимуть принагідні гутірки в поїздах, армарках, у поршмах та іншій нагоді. Равночасно міністерство збільшило число контрольних районів. І так нові райони створено на області скарбової палати у Ловичу, Збаражі, Бережачах, Добромилі, Ліську, другий у Львові, у Ніску і Переворську.

Годує шурів. В селі Лодина грав хтось одному господареві мішок з вимолоченою пшеничкою. Підозріння впало на М. Мільчановського, бо в нього нашли 45 кг пшениці. Пшеницю забрали до місцевого солтиса, щоб він її переховав, поки суд не вкаже, чия пшениця. А тому, що зерно подібне до зерна, та ще з того самого села, суд наказав солтисові звернути пшеницю Мільчановському, як невинно посудженому в крадіжці. Але пшениця по перехованні у солтиса зменшулася з 45 кг. щось на 30 кг. Треба було аж поліції, щоб солтис видав шурами зіджену пшеницю. Але солтис, щоб себе вибачити, казав, що в його хаті шурі, то вони певно зіли стільки пшениці. Дивно, що той сам солтис недавно розпихав примусово між людей шурячу отрую й то так ревно, що господарі з останнього платили, бо пан солтис є мудра голова — при плаченні податку казав собі заперед платити за шурячі „ліки“, а відтак за податок. Чому він своїх шурів не

Греко-кат. Церква в Явірках.

витроїв і вони тепер мусять хрумтати чужу пшеничку?

Чи це лицове господареві? Недавно приїхали до села Гломчі якісь пани й разом з війтом з Мригольда хотіли забавитись у мисливих. Біда, бо своїх псів не мали, а тут треба виполошувати зайців. Та ще гірша біда, бо між нагачячами нашлись деякі старші газди і бувший місто голова читальні, що хотіли собі на „гучках“ заробити пару грошів. Нас це не обходить, хто собі полуює; але як це виглядає панове наганячі, що ви в святу неділю, як цілий християнський світ смагає св. Хвали Божої йдете на заробіток і як панські собаки виполошуете якимсь недовіркам заяців? Чи ви забули, як вас у школі навчали: Памятай святій день святкувати!

А цих, як назвати? Неменше гарно пописується молодь з села Семушевої. Вона забуває, що на неї доледавна з подивом гляділи сусідні села і ставили їх другим за взір. Аж нараз на землю Івана Гери в Семушеві, що женився з Томашівською в Голучкові, покрив хтось весільним гостям запрошенням з Манастирця коло Ліська, віжки з коней. Сарака певно думав, що манастирецькі коні мудріші від декого в Семушеві і без віжок траплять до хати.

“Народна Торговля” в Сяноці

порукає
членам, кооперативам
і приватним купцям
споживчі й колезіяльні товари,
насіння господарських рослин
і трав.

Арештування судді в Новому Санчі. З доручення прокуратури окр. суду в Новому Санчі арештовано д-ра Людвика Гарнера, бучацького начальника суду в Чорнім Дунайці й судді в Тарахові Гричина арештування стіль у зв'язку з урядунням Гарнера як судді.

Печерна людина у XX столітті. У лісах біля Мілоціна в Ряшівщині нашли 25-літнього безробітного Яна Дрозда, який мешкав у ямі, яку сам собі випорпав у землі та прикрив галуззям.

Забороняють будувати дяківку у Новосільцях. По жнивах взялися громадяни Новосілець Гневош до будови домівки для дяківки і дяківки та довели її під дах, а навіть уложили дещо крокв. Але на днях місцевий солтис в асисті поліція з Писарівець заборонив кінчити будову. За причину заборони подав брак концесіонованого майстра й „ухили“ від наміченого пляну. Як що ця заборона протягнеться, то зведений вже будинок готов зігнати на піл. Слід додати, що Новосілець Гневош це напів польське село.

Ревізії й арештування у Тереччі. Дня 12. м. м. перевела поліція зі Сянока враз із поліційними агентами ревізії у Михайла Ваганки та Михайла Подубинського в Тереччі коло Сянока шукаючи за „антипаньством“ вими нелегальними виданнями, але

ДО КОРШМИ ВХОДИТЬ БАГАЦТВО, А ВИХОДИТЬ НУЖДА.

нічого не знайшла. Одначе згаданих громадян придержала довше ніж добу на станиці поліції в Сяноці. Поліція слухала у Сяноці і конфронтувала з придержаними недавно випущеного з в'язниці за ріжні „справки“ Драбика з Тереччі, стовпа „руських“. Хоч як він обтяжував Ваганків, то при точнішим переслуханні якось сам залупався так, що всі три придержані вийшли на волю, а Драбик залишився в арешті.

Заборонили забаву в Долині Сяницьке староство заборонило забаву членам церковного брацтва в Долині коло Сянока в його власній домівці. Свою заборону мотивує претенсіями чит. Качковського в Долині до власности братського дому. Брацтво внесло до староства письменне вияснення і покликалось на присуди городського суду в Сяноці, що москвофіли не мали і не мають ніяких прав до братського дому, дарованого 18-ти громадянами-власниками з проханням змінити своє рішення.

25 буків комуністичному агітаторів. В познанському воевєдстві появилися в останніх часах члени розв'язаного безбожничого товариства і почали „освідомлюючу роботу“. А „освідомлювали“ вони селян в комунізмі. Одного з таких комуністичних агітаторів селяни роздягли до адамового строю і всипали 25 буків наголю. Від того часу комуністичні наганячі оминають те село і навіть не показуються в околиці.

Перепони солтиса при оснуванні кружка „Сільського Господаря“ в Межиброді. В неділю 15. м. м. реферував інструктор філії „Сільського Господаря“ з Сянока в хаті п. Романського у Межиброді на довірочних сходинах справу заснування в селі кружка „Сіл. Господаря“ та про годівлю рогатої худоби. Підчас цієї балачки впав до хати громадський післанець і не представляючись та не зважаючи на те, що це чужа хата, наказав піднесенням голосом, щоби присутні негайно розійшлися та щоб інструктор пішов з ним до солтиса. На запит інструктора, хто він такий, відповів: „Що вас це обходить?“ І знову піднесеним голосом приказав інструкторові йти з ним до солтиса. Коли почув від інструктора, що він не має потреби йти до солтиса, вибіг з хати, погрожуючи інструкторові словами: „Чекай пташку, забере тебе відси поліція!“ Після того сходуни відбувалися спокійно далі. Небаром прибув до хати знову громадський післанець, але вже зі солтисом. Солтис навіть не питаючи, що це за сходуни, наказав інструкторові йти з ним, а післанець грозив арештом за невиконання приказу. Шойно на запит інструктора солтис відповів, що він урядовець. Інструктор подав йому свою повновасть філії Тов-а „Сільський Господар“ у Сяноці, а на дальше домагання ще й військову книжечку, як легітиміційний документ. Тоді солтис заявив, що тут не буде легітимувати, а забере інструктора зі собою. Коли почув, що інструктор не має охоти спацирувати по селі, пішов геть, забираючи зі собою легітиміцію та військову книжечку. Прізвища цих „урядовців“: солтис Василь Лакус і післанець Йосиф Гембалик, бо оба на кількакратні запити не сказали, як називаються. Свідками цього інциденту були між іншими Дмитро Лисенко, Михайло Вайцович, Іван Романський і Петро Романський. Що на це Хліборобська Палата? Просимо наших радників і представників «У. П. Р.», щоби інтервенювали у відповідних чинників проти такого беззаконня на Лемківщині.

Перша вистава у селі. Свідомо молодь села Лодина, уладила в читальні „Просвіта“ ім. Тараса Шевченка першу виставу п. н. „Мати Наймичка“ у власній домівці. Аматори дуже гарно відіграли цю драму. На виставі було багато своїх і чужих гостей. По виставі відбулась танкова забава. Весь дохід призначено на закупню книжок до бібліотеки „Просвіти“.

Цілий культурний світ проти большевиків і жидів. Страшна братовбийча війна, яка вже довгий час виточує ріки крові в Іспанії, відкрила світові, до чого може дійти там, де большевики дадуть „волю“. Як знаємо, жида є головними носіями і пропагаторами большевизму. Тому всюди розумні люди повстають і проти жидівського панування.

Засудили за страйк у Тулиголовським. Дня 9. м. м. почався в Самборі суд за кровавий страйк у Тулиголовським, п. Рудки над 47 селянами. Закидують їм, що вони організували віче, на котрім ухвалили розігнати робітників, спроваджених

з околиць Сянока на жнивні роботи. Узброєні в коли і дрючки, селяни вдерлись до двора і почали все нищити та хотіли підпалити двір. Поліція зі Львова розігнала товдчу вбиваючи 7 селян, а кількох ранила. Всім підсудним закидують участь в тих розрухах, одначе вони не признаються до того. До розправи покликали 16 свідків. В суботу 12 прудня видав суд такий присуд: двох підсудних засуджено по роковій в'язниці, інших по 4 до 10 місяців в'язниці, а 17 увільнено цілком. Проти присуду адвокати зголосили апеляцію.

Уживайте лише

знаменитої цикорії „ЛУНА“, злорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ“ і солодової кави „ЛУНА“, виробів Української Кооп. фабрики „СУСПІЛЬНИЙ ПРОМИСЛ“
Львів XV., вул. Церковна 2.

Що о. Медвецький відповів делегації селян?

Наслідки політики москвофільських парохів на Лемківщині.

„Діло“ подає:

На соборчик до Сянока завітав недавно ап. адміністратор о. др Я. Медвецький. Тоді прибула теж делегація зі села Костарівці під Сяноком, щоби пожалуватись на свого „коханого“ пароха о. Венгриновича, якого стягнули аж з Равщини, щоби ширив „кацапський дурман“ на Лемківщині. Ап. адміністратор о. Медвецький заявив рішуче, що не прийме більшої делегації, як у складі трьох осіб і до того лише мужчин (між делегатами було і кілька жінок).

Коли делегати зясували о. адміністраторові, що внаслідок москвофільської політики нового пароха в церкві багато парохіян перестало ходити навіть до церкви, о. адміністратор відповів їм рішуче, що вони самі винні, що неходять до церкви. Далі заявив, що селян у Костарівцях хтось „бунтує“, але він знає, хто це такий; хто-ж не ходить до церкви — тому видно її не треба.

На дальші жалі делегатів про російщину у школі (нпр. Бог у трьох „ліцах“), якої діти не розуміють, про якісь незрозумілі молитвенники і нові зміни у відправі, що їх ввів новий парох, відповідав о. Медвецький флегматично питаннями: „Ну і щож?“. Коли ж йому доказували, що ці зміни введено

лише в Костарівцях, а в сусідніх селах усе залишилося по старому, нпр. у сусіднім селі Чертежі, де є теж священник „твердих убіждень“, о. адміністратор відповів таким питанням: „Чи я маю бути та кож злодієм, як мій сусід краде?“ Коли делегати переповіли дещо з проповідей о. Венгриновича, в яких він голосить, що від „востока“ в Росії, Румунії і тут у Польщі — живе один православний нарід, о. др Медвецький закинув делегатам брехню. А коли делегати заявили, що свою справу перешлють до полагодження до Риму, о. адміністратор відповів, що замкне їм церкву, якщо будуть далі „бунти“ в селі. Селяни відповіли, що і так вже ходять до церкви в чужих селах, щоби не слухати свого пастира та його кацапських мудроців. Вкінці о. адміністратор відповів стереотиповим „якось то буде“, але що і коли, Господь знає.

Слід додати, що до нещасних Костарівців зазирають останніми часами протестанти та хочуть їх „ущасливити“ своєю „справедливістю“, якої селяни не можуть, на жаль, дошукатися в о. адміністратора.

КНИЖКА — це одинокий видимий СИМВОЛ СВІТЛА, ПРАВДИ, ДОБРА й ЛЮБОВИ.

Свят-Вечір і народні повіря.

Наше українське життя на Лемківщині оплетене та окутане чудним повірям. Ці наші народні повіря осунувані багатьома віруваннями, забобонами й переказами, що їх передають з рода в рід. Але в українському житті на Лемківщині знаходиться багато спільного цілому великому українському народові, що разом з питомою лемківською душею лучить Лемківщину з усім, що своєрідне, з діда-прадіда — українське.

З окрема дуже цікаві звичаї та повіря в часі Святої Вечері. Тому подаємо короткий начерк народнього повіря в нашому селі Дубрівка Руська, біля Сянока.

Як покажуться на небі перші зорі й починає вечорити, господарі кормлять свою худібку сіном і просять кожну на коляду. Газдиня трясє курником, щоб кури добре неслись. Відтак забирають з боїща околіт соломи, молоді хлопці сіно, зілля, сніп вівса, леміш від плуга, сокиру й віть. При вході до хати витаються словами: Христос Раждається — Славіте Його — відповідає газдиня. Солому ставлять серед хати, сіно на столі, сніп і зілля в куті, леміш—сокиру—віть на соломі під столом.

При вечорі держать на лемеші ноги, щоб ніколи не боліли. Газдиня, звичайно мати, чистесенько вбрана, весела застелює обрусом стіл, на ньому кладе велику булку, білий і чорний хліб, на тарільчику вінок часнику й на другім просфору. На чорному хлібі ставлять велику свічку.

Перед самою вечорою клякають усі перед святими образами й моляться (мовлять пацер). По молитві засвічують свічку та сідають доокола стола, при тому оглядаються, чи кожний має за собою свою тін; бо в кого не буде тіні, цей вже не дочекає других свят. Не годиться теж стукати (дуркати) в часі вечорі, бо це теж віщує якесь нещастя.

Хто в селі скорше скінчить вечо-

ру, той скорше впорається зі жнивами.

Голова рідні, батько, перекроює просфору на стільки частей, скільки в хаті осіб. Всі встають — Дай Боже, щоб ми всі так разом у купці дочекалися других Гідніх (Роккових) Свят, другої коляди — каже господар і дарує кожному кусок просфори, а всі цілують батька у руку (у деяких селах наперед неньку, бабусю й батька). Потім їдять чісок, але лушпини не обирають — щоб нігті не задиралися. Хто при вечорі забагато говорить, той буде впродовж цілого року сваритися, знов же цей, що не хоче їсти, буде цілий рік сумний і хоровитий.

Хліб не крають нежом, лише ломлять на кусні, бо не годиться при святій вечорі вживати ножів. Пізніше господиня хати подає по черзі: горох, капусту, гриби, кашу, кутю, сливки, бобальки, голубці (розуміється прикрашені олієм, ніколи солониною або іншою омастою). Якщо декому при вечорі випала би з руки ложка, цей вже не дочекає других Свят. Горох, капусту, кашу треба зісти чисто, бо не вродиться.

Як свічка при вечорі світиться ясно, то буде добрий рік, а коли блимає й темнявіє, не буде великого гаразду. Під тарелем, що в ньому подають горох, мусять бути гроші, щоб гріш держався хати цілий рік.

По вечорі звязують соломою (у деяких селах сіном) ложки і кладуть під сіно на столі, щоби в літі корови не розбігалися (гзілися).

Дівчата, молоді вибігають на подвіря (гопкати) і кричать: Гоп, гоп! Де мій хлоп?

З котрої сторони прийде відгомін, звідси прийде гарний і багатий (треба ще додати свідомий, бо саме багатство не дає щастя!) жених, парубок. Дівчата намазують своє волосся медом (коси, хоч тепер тяжче втяти таку штуку, бо на село зайшла жидівська мода з руркова-

ними фризурями — зам. складача), щоб їх хлопці любили.

Зновже просить замітка: намазувати волосся вedom, а може б краще було гарною научною книжкою, щоби знанням намазати свою голівоньку? — як думаєте дівчаточка?

Треба також згадати, що по вечорі гасять свічку та якщо дим зo свічки кружляє понад столом, буде в хаті весілля, як іде до дверей, хтось з рідні помре.

У хаті розв'язують солому й діти (деколи старші) бавляться, роблять собі з содами кобилки та співають: „Гоша, гоша, кубилко наша. Гоша, гоша, а палаша, котра гарна, то наша. Загинай, підтинай синку кубилку, бо то наша кубилонька з самого Відня, треба їй дати на підкови, бо вона бідна“. Старші хлопці сходяться в хатах, де є дівчата і разом колядують. Коляда „Бог Предвічний“ далеко, далечко несеється по селі.

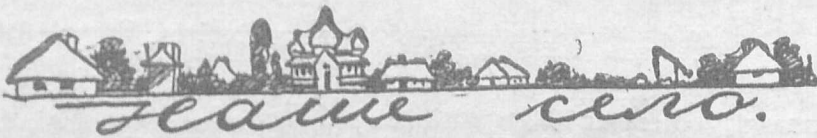
Старші господарі не ходять до другої хати, хоч у деяких селах пр. у Синеві рідня йде до своїх сестер, свояків і приятелів і вгощуеться. Перед сходом сонця йдуть на ріку (потік) по воду, мияються, під ведро кладуть гроші, щоби здорові були, круглі як гріш.

Рано ходять полазники й бажають господарям усього найкращого: „Помагай-би, на щестя, на здоровля на той Новий Рік. Жиби вам ся родило жито, як корито, ячмінь як хомак, жиби ти мали добрий панцак“.

В інших селах полазники так бажають: „Помайбіг на щастя, на здоровля, най буде більший у вас достаток як то-рік, то й нам дате красний обрїк. А ми вам достаток в оборі, весілля в коморі; потім легки народини й нас не забудьте просити на кетини. З людьми любіться, а за кожух держіться. Бідного спомагайте, за батьків памятайте. Правду шануйте, Бога у себе пантруйте. До яри скоро ставайте, літом ся негайте, осінь перемине й другу кращу коляду дожене. / тепер нам з Христом пращайте й на дальшу дорогу даруночок дайте“.

Михайло Зошак
з Дубрівки.

Пишете, що Вам подобається „Наш Лемко“ — тому старайтеся його піддержати. А найкраще його піддержите, якщо негайно вишлете свою передплату й намовите свого сусіда, щоб також став передплатником „Нашого Лемка“, одинокого українського народнього часопису для Лемківщини.

ПРАЦЯ В КРУЖКУ Р. Ш. У КОСТАРІВЦЯХ.

Старшина Кружка Р. Ш. у Костарівцях взялася поважно до праці. Кружок має завдяки старанням Старшини 60 членів, при чому треба з признанням зазначити, що між членами є значне число жінок. Члени Кружка сходяться 3 рази у тиждень до домівки Кружка. Дня 4. жовтня 1936 р. відбулися сходини членів з рефератом „Про історію та устрій Запорожжя“. Реферат виголосив Голова сяніцького Кружка д-р Степан Ванчицький. Дня 1. грудня розпочався у Костарівцях під фірмою Кружка Р. Ш. трикотарський курс. Відкриття курсу довершив д-р Ванчицький. Вписалося і постійно ходить на цей курс 26 учасниць. Жалко, що не вписуються хлопці на цей курс. Вони не повинні стидатися такої науки. Чоловік повинен стидатися, як чогось не вміє, а не того, що вчиться чогось доброго. Курс веде досвідна учителька п. Марійка Борис, яка занялася теж організацією доросту при Кружку Р. Ш. Громадянство дуже вдоволене з праці провідниці курсу.

ГРОМАДЯНИ ЯВІРНИКА ГОР. НУТЬСЯ ДО СУСПІЛЬНОЇ ПРАЦІ.

Посів праці о. Іванчука видав гарні плоди. У Явірнику збудовано „Народній Дім“, в якому міститься філія команецької кооперативи, є велика саля зі сценою на збори та театральні вистави. Вона ще недокінчена, тож треба поспішно її докінчити та приготувати концерт і театральну виставу. Громадяни Явірника дуже люблять театральні вистави. Від місяця існує вже в Явірнику Кружок Р. Ш. під проводом Данька Мацка. Молода Старшина Кружка працює з охотою для загального добра, зєднує членів, читає книжки і часописи та старається у всьому дати добрий примір другим громадянам. У неділю 6. грудня виголосив д-р Ванчицький зі Сянока у нашому Кружку реферат „Про завдання і методи праці Р. Ш.“, при чому навязав референт до історичних традицій українського народу у змаганні до освіти. Вписалося кільканацять членів до Кружка, майже виключно молодь. Немило вражає, що не вписалася у члени ні одна жінка. Сподіємося, що це лихо буде направлене, адже жінкам не менше потрібна освіта, як муж-

чинам. Старшина Кружка знаходить щире відношення і дружно поміч у праці зі сторони місцевого душпастиря о. В. Савицького. Маємо надію, що при його помочі громадяни Явірника приступлять у літі 1937 р. до основи дитячого садка.

ТЕАТРАЛЬНА ВИСТАВА У СЯНОЦІ.

На св. Андрея уладила КОС при Філії „Просвіти“ у Сяноці театральну виставу драми „Мати“. Ця драма перестаріла своєю темою. Особливо неміло вражала п'яцька сцена у хаті Івана, яка ще й до того довго тягнулася. Крайній час, щоби ковбаса та чарка зійшли з нашої сцени, бо це має деморалізуючий вплив. Тільки деякі особи грали досить добре. Гостей було несподівано багато, особливо зі сіл: Костарівці, Чертеж, Новосілля, Дубрівка. Зі Сянока було мало гостей і за це не можна похвалити ані місцевої інтелігенції ані міщан. Матеріальний вислід добрий, КОС має дуже вдячне поле до праці, устроюючи театральні вистави, але безумовно треба їх краще підготовляти.

ГРОМАДЯНИ ГОЛУЧКОВА І ТИРЯВИ СІЛЬНОЇ ПЕРЕД СУДОМ.

У дні 3. травня м. р. припадала Служба Божа у Голучкові, дочерній церкві, приналежній до парохії у Тиряві Сільній. Присутні були теж громадяни з Тиряви Сільної. По Службі Божій почав хор співати церковну пісню „Боже, вислухай благання...“ За хором сейчас підпив цю пісню весь народ присутній у церкві, бо на похвалу цим громадянам треба сказати, що вони всі вміють співати цю гарну пісню. Ніхто з присутніх у церкві громадян не звернув на це уваги, що учителька місцевої школи Казимира Слушкєвичувна почала співати іншу пісню. По кількох днях почалися доходи проти учасників хору з Голучкова з того приводу, що вони перервали цій учительці спів пісні „Боже цось Польскен“. Староство покарало за цей вчинок 10 громадян Голучкова і 2 громадян Тиряви Сільної (у тому 1 жінку). Засуджені переказали справу під розгляд окружному судові в Сяноці. Суд видав увільняючий присуд супроти всіх 12 обжалованих, приймаючи, що у вчинку обжалованих нема переступу арт. 18. зак. о перест., що вони

не допустилися демонстраційного виявлення неохоти супроти польської держави. Усіх боронив адв. д-р Ванчицький зі Сянока.

В КУЛЬТУРНІЙ ПРАЦІ ДОЛЯ НАШОГО НАРОДУ.

Дня 15. і 21. листопаду м. р. заходом читальні „Просвіти“ ім. Т. Шевченка в Боську давав аматорський кружок виставу п. наг.: „Страшна Помста“. Моральний і матеріальний успіх був вдоволяючий. Завдяки Михайлові Процьові як режисерві актори вивязалися зі своїх роль назагал добре.

Треба признати, що М. Процьові вдалося привести до згоди й єдності ворогуючу безпотрібно між собою нашу молодь зі всіх частей нашого села та завдяки його зусиллям серед молоді закипіла просвітня праця. Славно молодці, пам'ятайте, що ми всі одного дерева вітки, працюйте в користь свого народу. Тільки ми самі власним силами здобудемо собі й нашому Українському Народові кращу долю. Живемо саме в часах, де наш народ потребує багато праці, єдності й любови.

ХТО БІДИ ПАН ТА ЯКИЙ ЙОГО КРАМ.

Мої добрі люденькове, хочу Вам сказати, що в нас у Білянці нового чувати. Довго мав я намір, але не було часу, бо я любив слухати крирів і галасу. Зробилися дві партії в селі; одна тягне до своїх, а друга в бік цілі милі. Бо в нас є ще такі — сміло можу це сказати, що вони навіть згідні за горілку село продати. А як стали громадський дім будувати, то наш солтис не міг собі ради дати. Десь там буря звивертала урівиська, то пан солтис розіпхав між бідні людиська. А ще як якийсь Дурляк забрав голос серед села, така тоді ся розмова вела, що нарід і село запоганое та його в темних красках малює. Але на таких є рада: прогнати з осела й ціла парода. Коби ще такий шовтис знав грамоти, було би менше біди й псоти. А то вам до лісного за порадою чмелить і що раз гіршу бібу в селі стелить. Шкода, що він свій чоловік, а тягне село у чужий бік. За то най го нагла хопить чкавка, руйнікам і такому жичить

Василь Кавка.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ.

Пам'ятний день у Костевій.

Наше село бідненьке, положене над річкою, що наче стежинкою веться між хатами, низенькими українськими сільськими хатинами.

Ми належимо до перемиської землі, однак чомусь зачислили нас до цієї т. зв. риманівської ап. адміністрації. Але не в тому річ; справа нашого культурного життя. Як у всіх лемківських селах, так і в нашій Костевій, що належить до Бахія і творить наче фортецю на самім західнім промежжі, до 1925 р. не проявляли в нас охоти до просвітнього життя. У цьому році засновують читальню „Просвіти“, але вона немає своєї хати. Врешті 1934 рік стає переломовою точкою в житті села. Оце свідомий громадянин Дмитро Деркач дарує площу під будову читальняного будинку. За допомогою заморської еміграції побудовано величавий просвітнянський будинок. І тут у дні 21. листопада 1936 р. відсвятковано врочисто День Просвіти при слідуєчій програмі: Вступне слово виголосив С. Микита, делегат філії Просвіти з Перемишля, відтак хор відспівав кілька українських і народніх пісень у ріжних відступах святочної

програми. Дуже гарно деклямував „Просвіти“ Осипко Деркач, „У члени Читальні“ Степанія Татарин, „Українець я малий“ 6-літній Осипко Сковрінок і другі. Присутнім за участь у святі подякував палкими, глибоко продуманими словами Голова читальні, громадянин Володимир Кашицький, що заохочував усіх до дальшої ревної праці над культурним життям, згадуючи слова Тараса Шевченка: „Учіться брати мої, Думайте, читайте, І чужого навчайтеся“. Зокрема вказав він на велику небезпеку, що йде зі злих, ворожих комуністичних книжок і газет, які треба нищити, бо червона зараза веде культуру до заглади, та поневолює народи.

Відспіванням національного гимну закінчено цей великий день у житті Костевян. Це дає запоруку, що громадяни Костевої віднайшли себе, пізнали чії вони діти і вже тепер немає сили, яка звела би село на манівці.

Бажаємо Голові читальні і всім Громадянам у Костевій сили встоятись і гідно держати прапор рідної культури.

Совіти цвинтар хліборобства.

Недавно хвалився московський диктатор Сталін розвитком хліборобства в Совітах. На те чеський політик хліборобської партії Регор написав у часописі тої партії, що самохвальба Сталіна це велика брехня, бо в дійсності большевики зробили з бувшої Росії рільничу кладовище. Доказує це п. Регор ось як:

В Росії є понад сто мільонів гектарів орної землі. З того тільки 2 відсотки лишилися в руках дрібних господарів, а решта це совхози і колхози (совітські та спілкові господарства). Дальше хвалиться Сталін, що ті простори ореться 400 тисячами тракторів. На те каже п. Регор, що це трактори дуже слабкі, бо праця кожного з них відповідає пересічно праці двох пар живих

коней. Урядова статистика потверджує, що четвертина тих тракторів вечинна, а працює тільки 300 тисяч возів. Отже один трактор випадає на 300—400 гектарів, себто так, якби 2 парі живих коней мали зорати 300 до 400 гектарів.

Совітська рільна система цілком збанкрутувала. Колись дрібні господарі збирали разом 100 мільонів метр. сотнарів пшениці і 200 мільонів сон. жита на рік. Була це половина світового збору. Зате Совіти мусять спроваджувати збіжжа. До світової війни мала Росія 35 мільонів коней, 60 мільонів рогатої худоби, 80 мільонів овець, 20 мільонів безрог, 5 мільонів кіз, себто разом 200 мільонів штук домашніх звірят. А тепер у Совітах є тільки 100 мільонів домашніх звірят, себто тіль-

ки половина того, що було до війни. Тут найслабша точка земельної господарки Совітів. У давній Росії було чим обробити все поле, хоч не було тракторів, а тепер, щоб управити весь простір ріллі, треба три мільони чинних тракторів. А коли Росія має тих тракторів ледви одну десяту частину, то нічого дивного, що Совіти стали цвинтарем хліборобства.

ВИ ГРЕБЛЕЮ БУДЬТЕ...

Хоч буря лютує по Бескиді
І гне до долу Ваші спини,
Ви не хилайте до землі чола
Та будьте духом все кріпкими.
Хоч біда, нужда по хижах царює,
І Ваші серця жовчем напуває,
Ви не попадайте в зневіру —
Вона як червак духа підгризає.
Та в темноті Ви не шукайте шляху,
І голірuch не поборюйте лиха,
Бо заблукавши на бездоріжжях —
По вік не побачите світла.
Ви книжку, часопис в руки беріть
І в них знайдете правдиву путь —
Осяяну світлом, що духа збудить
І всіх незрячих зрячими зробить.
Тямтеж усе, що Ви члени
Сорок мільонового народу —
Як землю море заляти хоче:
Ви греблею будьте з заходу.

Греблею міцною, твердою як криця,

Хай тужіє Ваша воля і серця:
Встане з руїни доля України,
Бо ми діждемося ще рідного сонця.

Степан Скв'ртнянський.

ПОЛОЖЕННЯ НА ЗБІЖЕВИХ РИНКАХ.

Звідомлення Міжнародного Хліборобського Інституту в Римі за листопад свідчать, що світові припаси збіжжа, головню пшениці в заморських хліборобських краях далі постійно меншають. В часі найбільшої кризи в 1933 році ті припаси виносили щось коло 180 мільонів метр. сотнарів. Коли так дальше піде, то на весну ті припаси спадуть до 35 мільонів сотн. Відомо, що також від висоти тих припасів залежать і ціни збіж на світових ринках. Отже минулого тижня ціни на жито, пшеницю та ячмінь на заграничних ринках знову піднеслися. Причинилося до того не тільки те, що краї, які ввозять збіжжа, в цім році не мають що вивозити, але й загальна політична суматоха в Європі. В останніх часах багато збіжжа закуповує Англія та Італія, а мабуть і Німеччина, а Совіти, котрі минулих років продавали збіжжа за границю, тепер нічого майже не вивозять.

В кожній українській хаті на Лемківщині, де є шкільні діти повинен знаходитися журналик

„СВІТ ДИТНИ“

прегарно ілюстрований, який КВАРТАЛЬНО коштує лиш 1 злотий. Батьки! не жалійте видатку 1 золотого для добра своєї дитини й заперенумеруйте для неї цю корисну газетку.

Замовлення посилайте переказами грошевими на таку адресу: Видавництво „СВІТ ДИТНИ“ Львів, ул. Зіморевича 2.

Франц Коковський.

Від Сянока по Динів.

Докінчення.

Два і пів кілометра від Волоші лежать Селиська, від них 3 км. Поруба, Гути, а ще трішки дальше Дуброва.

Селиська, колись чисто українське село, числить нині 360 українців, а 380 латинників. Мимо великого натиску українці держаться добре, мають власну домівку, де міститься читальня „Просвіти“, кооперативи „Надія“ та „Єдність“. Село овідоме, дбає про національну честь. Головна заслуга в тому о. Теодора Савойки, українського священника того типу, що перед ними треба все хилити голову за їхню працю. Сьогодні сімдесятилітній дідусь, але які в його ясні думки, які здорові погляди на все. Кожному раджу щиро прочитати брошуру о. Савойки „Наша молодь“, щоб пізнати, як наше старе, свідоме та національно настроєне громадянство дивиться на те, що в нас тепер діється та на ті події враз із побічними обставинами, що відбулися недавно тому. Може кому промовлять щирі, хоч нераз тверді слова о. Савойки до серця: я читав їх зо зворушенням та подивом!

Дуброва цілком златинщена, не найдемо там і пів десятка українців. Це латинщення розпочалося в 1805. році, коли місцеву церкву замкнули, розібрали та вже не відбудували нової. За сто літ, бо до 1901. р. число українців упало до 90 душ, а від 1914. р. коли пароха Селиск враз із його двома синами вивезли до Талергофу, златинщилася ще решта. Краще стоять Поруби, бо на 870 душ українців мають тільки 52 латинників. Проте і в Порубах і в Селиських школа з польською мовою навчання. Поруби мають також свою читальню „Просвіти“ та власну домівку.

Шість кілометрів від Селиськ лежить містечко Динів. Власницею динівського ключа в XVI. столітті була подільська каштелянка, Катерина Ваповська. Вона вславилася тим, що 23. січня 1593. р забрала селянам церкви в Іздебках, Лубні й Глуднім, Бахірі та Варі, а ще на Динівському передмістю та перемінила їх на латинські костели, а там — як каже в своїй грамоті — „каптан од нас презентовани ма наврацаць Русь до косьцьола св. Ржимського, дзеці руске хщіць і пільноваць, аби у попуф не били хщоне“. Наслідок цієї „місійної праці“ був такий, що нині в Динові стрінемо не більше 60 душ українців.

Із Динова вертаємося ще через Ніздрець (чисто польське село) до Вари, нічим незамітного села, що має ще 361 душ українців. Не забули ми навідатися до Бахіра та Павлокоми.

Бахір лежить 5 км. від Динова, існує вже він у чотирнадцятому столітті. Із початком XV. ст. дістає Бахір управу після німецького права, а в XVI. столітті переходить ті самі злидні, що й інші села, що були власністю каштелянки Ваповської. Щойно в 1645. році дозволяє тодішній дідич Микола Станислав Ваповський оснувати в Бахірі наново українську парохію.

У 1892. р. переходить на латинський обряд присілок Уляниця, де нині живе аж — один українець! Українських установ у Бахірі нема, школа — з польською мовою навчання (українців у Бахірі небагато більше сотні душ).

Цікавіше зате представляється Павлокома.

Там живе майже 900 українців на 261 латинників, школа з українською мовою навчання, читальня „Просвіти“, молочарня, Брацтво тверезости, товариство „Апостольства Молитви“.

Павлокома мала взяти свою назву від дідича Павла Коміка. До первісних 5 мешканців Павлокоми прибували з часом крім двірської служби й другі наші люди, корчували тут ліси та дали початок селові.

Коли перша деревляна церква в Павлокомі згоріла, мешканці ходили до церкви в Сільниці, де була колись самостійна гр.кат. парохія. Місце, де ця церква та де були побудовані приходські будинки в Сільниці, називають тепер „прибощівка“. Коли ж і церква в Сільниці згоріла, побудували в Павлокомі нову деревляну церкву, що перестояла до 1909 року. Тоді збудували теперішню, муровану церкву. Тимчасом Сільчани, що не хотіли складати конкурентних датків на потреби матірньої церкви в Павлокомій, перейшли 1875. року греміяльно на латинський обряд.

Українські мешканці Павлокомі свідомі, горді на свою національну приналежність, зокрема молодь. Взагалі те село поруч Улюча, Волоші та Селиськ — це наше найкраще село в Березівщині.

Гордиться воно ще тим, що з нього вийшов один із директорів Маслосоюзу, а саме дир. Андрій Мудрик.

На закінчення поїздки треба навідатися бодай на хвилину до Лубної.

Церква у Лубній існувала вже в 1593. році й стояла на тому місці, де тепер латинський костел. Потім, як Ваповська забрала ту церкву, вісталися парохіяни без церкви і аж десь коло половини XVII. віку побудували церкву в тому місці, де вона стоїть тепер. Для цієї церкви купив у 1702. році трохи поля священник Іван Бурдашевський, але вже в 1703. році шведські війська спалили церкву й 96 хат із господарськими будинками.

По відході шведів, що стягнули зі села контрибуцію у висоті 700 тинців, скоро тільки настали трохи спокійніші часи, побудували селяни нову церкву, деревляну, що простояла до 1780. р. або до 1800. р. У тих роках парохіяни при допомозі дідича побудували нову церкву, що її відновлено в шістьдесятих роках минулого століття.

Нині в Лубній з присілками майже 2000 душ українців, школа з польською мовою навчання, читальня „Просвіти“ є, але дрімає.

* * *

Не можу здержатися, щоб на закінчення моєї поїздки не дати малого статистичного зіставлення, що вказує на зріст або зменшення українського населення та на шкільництво в місцях, що про них говорилося у статті.

№	Місцевість	Скільки українського населення в рр.				Мова навч. у школі*)	
		1878	1912	1931	1935	1912	1935
1.	Бахір	859	1245	?	115	п.	п.
2.	Вара	287	353	350	361	п.	п.
3.	Видрна	130	222	86	98	—	—
4.	Волош і Воля	488	800	831	855	у.	у.
5.	Глудно	993	1517	1419	1456	у.	п.

*) „у“ — означає українську мову навчання, „п“ — польську, „м“ — мішану, утраквістичну.

МОЛОЧАРСЬКА АНКЕТА.

Недавно відбулася в Боську молочарська анкета. Реферат про економічно-господарське положення в наших селах виголосив інж. Мосора. Зібраних на анкеті було багато й це вказує на загальне зацікавлення господарськими сировинами. Реферат був дуже цікавий і цінний, бо вказував, як годувати домашні тварини, підбирати відповідно пашу, щоб збільшити видаєність молока, як годувати дріб, кріликів, зокрема бесідник пояснив зібраним господарям, які є похибки при будові стаєн в наших селах, як повинні виглядати вірцеві обори і стайні.

Зібрані господарі в домівці читальні „Просвіти“ вертали вдоволені з реферату та говорили між собою: „Така наука придалась би нам що неділі“. Але не всі опішилися до своїх хат, свідоміші господарі Українці довго ще обговорювали над усіма пекучими господарсько-економічними справами й освітнього характеру, вкінці перевели поміж собою добровільну збірку на Українських Інвалідів у сумі 6.50 зол. Честь Вам Рідні Брати!

КЛОПІТ ЕМІГРАНТІВ У ФРАНЦІЇ.

Багато емігрантів, що перебувають часово у Франції та які

в повоєнному часі принесли французькому народові великі користи, знаходяться тепер у скрутному положенні. Щораз більший наплив чужосторонніх робітників підорвав варстат праці цим емігрантам, що давніше працювали у французьких фабриках і на ріллі, так, що французькі парламентарні круги обдумали окремий законопроект відносно чужинців на випадок війни. Саме всіх чужинців поділено на три категорії. Емігрантів, що належать до союзних держав заберуть примусово до війська, всіх нестральних виселять до 48 годин з Франції, зновже з ворожих країв негайно запровадять до концетраційних таборів.

Але може так аж зле не буде, бо до війни не так скоро прийде, врешті приповідка каже: „Чоловік стріляє, а Бог кулі носить“. Французи своє й інші народи своє.

„НАУКА СЕКТАНТІВ І КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА“.

Під таким наголовком видамо В-во „Русалка“ книжку Гр. Дворянина, з метою: дати громадянству ясну картину того, що голосять різні сектанти і як в дійсности треба розуміти Святе Письмо, та як реагувати на баламуцтва сектантів.

Сектанство є сьогодні одним з найбільших лих серед нашого на-

роду. Обовязком не тільки духовних, але й світських громадян є протиставитися поширенню і утвердженню сектанства на нашій землі. Бо якщо не поборемо сектанства в зародку, то даремні будуть наші зусилля в боротьбі з цим лихом тоді, коли воно розростеться і зорганізується!

Дуже помічною в поборюванні сектанства стане кожному книжка Гр. Дворянина: „Наука сектантів і Католицька Церква“. Про вартість книжки свідчать прихильні рецензії в українській пресі, та письма, які отримує автор. Ось деякі уривки з письм в скороченні:

„...Отримав я Вашу так гарну і цінну працю... Ви положили значну заслугу для нашої Церкви і Духовенства. Ваша книжка без сумніву причиниться до цього, що Духовенство з більшою охотою і знанням візьметься до праці над поборюванням сект“...

† Андрей

Митрополит в. р.

Ціна книжки зол. 4. Для передплатників „Нашого Лемка“ зол. 3. — Замовлення слати на адресу Видавництва-

„Русалка“ — Львів, Ольшевського 11.

Любов власного народу засвідчило найкраще висилкою „Дару Просвіти“.

6. Гломча	515	688	1092	726	у.	п.
			з Лодиною			
7. Грушівка	233	350	450	376	у.	м.
8. Динів	206	70	54	60	п.	п.
9. Добра	1136	1783	2045	1712	у.	м.
10. Іздебки	621	1136	992	1003	п.	п.
11. Кінське	389	908	850	680	п.	п.
12. Крем'яна	58	16	1	—	п.	п.
13. Криве	169	237	33	57	п.	п.
14. Лодина	214	356	1092	341	п.	м.
			з Гломчею			
15. Лубна	1015	1698	1882	1976	у.	п.
16. Межибріддя	322	436	400	411	у.	м.
17. Невістка	125	213	77	98	п.	п.
18. Обарим	25	35	25	40	—	—
19. Павлокома	753	930	889	898	у.	у.
20. Поруби-Гута	283	723	860	870	п.	п.
21. Селиська	173	388	356	358	п.	п.
22. Темешів	40	24	2	—	п.	п.
23. Теречча	642	810	780	821	у.	м.
24. Тирява-Сільна	725	828	893	892	у.	м.
25. Улюч	1307	1739	1269	1160	у.	м.
26. Ютрилів	159	358	200	250	п.	п.
27. Яблониця	417	650	618	665	у.	м.

* * *

Якіж загальні висновки цієї поїздки, які побажання, які напрямні поступовання?

Усі села повинні собі взяти за приклад Воло-

шу, Селиська, Улюч, Павлокому. Усі повинні працювати до просвіти, свідомости, до кращого майбутнього. Ні один громадянин не повинен закладати безчинно рук.

А головне слово за нашими природними провідниками народу, за священниками. Нехай кожний зробить хоч половину того, що зробили о. Солтикевич, о. Савойка, нехай кожний працює як о. Головід та його Дружина, або о. Кузьмінський, о. Калужняцький і другі. Тоді сміло глянемо в очі майбутньому.

На це відповідь тільки одна: Якнайбільше праці, якнайбільше старань, щоб удержати ще ці останки нашого стану посідання, коли не поширити його, щоб розбудити національну свідомість, що дримає.

Вже появилася і продається у В-ві „Батьківщина“ і книгарнях „Сама шию“

Сцей перший український підручник жіночого крою зладжений панею А. Цюокан приносить крій:

1. а) біля на постіль	1. Жіночих суконь
б) біля мужьського	2. Жіночих плащів
в) біля жіночого	4. Дитячих сукончок і плащів
г) біля діточого	5. Хлопячих убрень і плащиків

Маючи підручник „САМА ШИЮ“, кожна жінка зможе стати для себе кравчиною. — Це величезна ощадність. Ціна підручника всього 8 00 зл., з пересилкою 8 50 зл. Замовляти: В-во „Батьківщина“ Львів, Чарнецького 8.

НАДИСЛАНІ СВЯТОЧНІ БАЖАННЯ!

Хвальна Редакціє!

Ми передплатники „Нашого Лемка“ в Дубрівці Руській, коло Сянока, шлемо щирй привіт з нагоди Христового Рождества й бажаємо п. Редакторам всегo найліпшого за Ваш тяжкий труд для нас Українців на Лемківщині.

Дай Боже, щоб „Наш Лемко“ став з Новим Роком тижневиком і загостив під кожную лемківську стріху; щоб підймав нас в теперішніх тяжких часах на душі й вивів нас Українців Лемківщини на шлях кращого завтра.

Ми так його полюбили, що ніколи з ним не розлучимся. Він став найкращим і найвірнішим нашим другом. З „Нашим Лемком“ підемо й віднайдемо нашу Правду, як убогі пастирі за Вифлеємською Зіркою зайшли до Новонародженого Божого Дитяти.

Тож кличемо радісно: Рідні Брати, Свояки, Сусіди, Приятелі і всі Українці на Лемківщині ходіть з нами, бо — Христос Раждається! Правда з нами! — (Слідують підписи).

Дописка: Щиро-сердечно відповідаємо: Славіте Його! Одночасно запрошуємо Всіх Дорогих Сестер і Братів до нашої Великої Української Родини словами: З Христом за Україну.

Редакція „Нашого Лемка“.

Церковний Комітет зі своїм українським душпастирем у селі Гирова, к. Дуклі.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Наших Передплатників у Канаді повідомляємо, щоб купували наші книжки видання Бібліотеки Лемківщини (Ілюстров. історія Лемківщини й Українське весілля) в нашого представника громадянина **Василя Челюка в Торонті, при вул. Маннінг Аве 302.**

На його руки прохаємо також Всіх, що здеклярували, складати передплату на 1937 рік з тим, що цілорічна передплата на часопис „Наш Лемко“ для закордону вносить лише 1 доляр.

Адміністрація „Нашого Лемка“.

Скоро пішлю передплату, бо знаю, що хто скоро дає, той двічі дає.

Не дозволяють учити релігії українських дітей.

В містечку Мриголоді, сяніцького повіту, живе під теперішню пору 56 українських громадян. Діти цих громадян ходять до всенародньої школи в Мриголоді. На годину греко-кат. релігії приходив до цієї школи український священик з Гломчі, о. Степан Головід, парох Гломчі, Лодини й Мриголода.

Так було ще від часу одержання

дозволу на навчання греко-кат. релігії в Мриголоді, виданого греко-кат. Перемиською Епископською Консисторією. Щойно в дні 12 мм. одержав о. Степан Головід заборону навчати греко-кат. релігії українських дітей в Мриголоді від шкільного інспектора в Сяноці, без подання причини.

—o—

Лемківське дзеркало.

Мороз уже на шибках цвиге квітами та блестить зірка високо над нами, тоді дідуха несе батько зі стодоли.

Вже радіють люди й білі гори, бо всі щасливо діждали цієї пари.

Забудуть, що зима морозить землю, що газда останню продає ялицю, що по Лемківщині вовки муть ходити та дорібок нищити...

Тоді полотенцем стіл застелять, положивши сіна і вся наша рідня приклонить коліна: перед Престілі Божий батько, мати і дрібні діти благання заносять, за ласки дякують і нових просять. На всіх ли-

цях радість, що Христос родився. Що і для нас Лемків ліпша прийде доля, щезне сатана і його сваволя.

Тому теж і Чмелик так усім бажає: Хай у вашу хату щастя завітає „Наш Лемко“ боровся за кращу загату, тож треба післати йому передплату. Щоби з Новим Роком е ще кращим стався, всіх легкодухів картав і поширювався.

Хлопці — хай зберуться — поколядувати й збірку на народні цілі жертвувати:

„Рідна Школа“ кличе, „Просвіту“ піддержати й „Нашому Лемкові“ зо два грейцарі на фонд післати!

Тепер всім здоровля бажаю й ба-

жати не перестану, поки всегo добра від вас не дістану.

Торбу взяв велику; кладіть не жалуйте; що спекли, зварили — повну наладуйте... Пирогі зі сиром, голубці гречані, тай пампушки товсті медом смаровані, бобальки із маком, завиванці з повилом, чи борщик, капусту змету як ходилом...

Горілки ані кропки не хочу, це бісова видумка, що від неї путається здорова думка.

Під кінець всіх гарненько прошу: добре памятати й кума на свята — хоч слівцем згадати. Газда чи газдиня, хлопець й дівчина, хай навіть згадає в колісці дитина. Та хто буде в хаті ще й деревце мати — то кума Гаврила іменем назвати...

Вам буде весело, а мені теж мило і перейдуть Божі свята щасливо.

Так Усім Любим Сестрам і Братам бажає кум **Чмелик Гаврило.**

ЛИСТУВАННЯ.

Вп. Теодозія Гривнак, Едмонтон: Два доляри за додаткові числа (по 10 прим.) за місяці вересень і жовтень ми одержали з належною для Вас подякою. Рівнож 1. дол. на передплату для Вп. А. Купченко. Другого Вашого листа одержали ми 16. м. м. і зараз вислали 100 пр. ч. 24. Щиро Вам дякуємо Вп. Добродійко за Ваші великі труди для нашої Лемківщини і бажаємо Вам і Вашій Рідні всегo найкращого з Новим Роком і Христовим Рождеством: Христос Раждається!

Вп. Катерина Вархоляк з Вароблика: одержала від своєї дочки Зеновії зам. Скірник у Чикаго цілорічну передплату і календар на 1937 р. Часопис будете одержувати в кружку С. Г. У Вашому мені бажаємо громадянам Зеновії й Теодозії Скірник щасливої долі з Христовим Празником Рождества.

Вп. Анна Оліяр, Америка: усе одержали в найкращому порядку. Два доляри передали Світові Дитини, відповідь піде окремо від Редакції С. Д.

Повідки за доручені бібліотечки прохаємо ввічливо задержати для дальшої праці. За дар на пресовий фонд (1. д.) щиренько дякуємо й бажаємо Вам кріпких сил до дальшої культурної праці. Шлемо Вам і Вашій Рідні сердечні побажання з рідних сторін: Христос Раждається!

Вп. М. Осідач у Ва: вітаємо, кожную здорову думку і корисну для Лемківщини використовуємо. Присилайте. Христос Раждається.

Вп. Катря Нісевич, Чикаго: 5 дол. передали від Жіночого Т-ва Українським Інвалідям, 10 д. призначаємо на поширення нашого часопису згідно з Вашим бажанням. Ми тої самої думки, що Ви подали у Вашому цінному листі. Листа ховаємо між наші документи, як історичні надбання. Нашим Сестрам з Сяніччини і Вам з Ріднею шлемо наші українські привіти з радісним: Христос Родився.

Вп. Василь І. Челюк, Канада: Адресу змінюємо; оповістку помістили, окремо пишемо до наших передплатників у згаданих Вами місцевостях. Гратулюємо Вам за Ваші статті в Лемківському Дзвоні. Інші вказівки вишлемо Вам листом. Приймійте від нас за Ваші тяжкі але успішні труди якнайщиріші побажання кращої долі з Новим Роком і Веселих Свят Христового Рождества.

Чи Ви вже купили собі книжку Лемківської Бібліотеки?

1. ч. Юліян Тарнович: Ілюстрована історія Лемківщини,

2. ч. Іван Вугера: Українське весілля на Лемківщині.

Обі книжки з поштовою пересилкою 4 злоті.

Друкується 3. ч. Франц Коковський: Східніми межами Лемківщини.

Замовляти в Адміністрації „Наш Лемко“, Львів, ул. Зіморовича 2.

Підроблений лемко:

— Газдо, на вам нашу газету.

Наш лемко:

— Вей, та ци тя вовци зіли — гварит, што кет вдягнув холошні, лайбик і керпці, го він юж наш!? Бо гейби так: керпці на-

ши, нагавки тижек і лейбик кусцьок подібний до нашого, але гамба і голова то цавком не наша, лем маскальска. За то си ид до своїх пайташів, нйя си твою газету читают. Я не бортак, жибим аж на таку газету зишов.

ДЗВІНОЧОК

найкращий приятель української дитини він розрадить, забавить, поучить.
Чи можете відмовити своїм дітям цієї приємності?

Річна передплата 2 зл.

Піврічна 1 20 зл.

ДЗВІНОЧОК
Львів, Руська 18.

Вп. Іван Романик з Но: одержали 2 зл., заплачено по кінець червня 1937 р. Бажаємо Вам і Вашим своякам кращої долі з Новим Роком і гідними Святами.

Вп. Микола Хвалик: часопис посилаємо Вам окремо; присилайте нам адреси до Америки. Христос Раждається!

Вп. П. Трус, скр. п. 30: передали, погоджено. Х. Р.

Вп. Іван Тибляк з До: заплачено по кінець червня 1937 р. Приєднайте нам у Вашому селі нових передплатників. Бажаємо Вам щастя і кращої долі з Христовим Рождеством.

Вп. Ромко Звірик з Ко: щиро дякуємо за гарнього листа. Ми раді, що книжки, які Ви одержали від меценаса С. В. Вам подобалися. Напишіть до нас частіше. Христос Раждається!

Вп. Степан Старух у Голучкові: має вирівнану передплату з Канади від В. І. Чельюка по кінець червня 1928 р. За це пишіть до нас і приєднайте нам нових читачів-передплатників у Ваших сторонах. Христос Раждається!

На весіллі Романа Солтисіка з Євою Голей зібрали весільні гості 5 зол., з того 1.86 зл. на Рідну Школу вислали окремо.

На молоч. анкеті в Боську зібрано 6.50

зл. для Українських Інвалідів. Боже заплаче. Христос Родився.

Хв. кооп. Улюч: переслала 2 зл. на прес. фонд Н. Л. Щиро дякуємо Христос Раждається.

Вп. о. Степан Масляк, парох у Либохор: зложив на прес. фонд Н. Л. 15 зл. як не-принятий гонорар від Вп. Д-ра М. Дзеровича, лікаря у Львові. Щире лемківське Боже заплаче і скріпи в здоров'ю!

Вп. Несгор Шуплат з Б.: має вирівнану передплату по кінець 1936 р. Христос Родився.

Вп. Адам Ш. з Жд.: одержали, помістимо у відповідній порі. Щиро Вас здоровимо і бажаємо кращого гаразду. Христос Раждається.

Вп. О. Лабівський: 4 зл. одержали, за бажання Боже заплаче. Не забувайте про нас і дальше. Хр. Р.

Вп. А. Галько з Вор.: одержав через Об'єднання належність за 5 прим. П. Олексяк за 3 пр., Й. Шуль 1 пр., С. Копчак 1 пр. Кругок С. Г. 10 пр., для Ганусі Туляк-івної передано через СС. Васильянки за віршики поміщені в Н. Л. зл. 8.07. Всім нашим Дорогим Братам і Читачам в обох Воробликах бажаємо Веселих Свят. Христос Раждається!

Вп. Петро Челак з Абр: вповні з Вами погоджуємося, тому й не домагаємося від наших дописувачів яких чудес. Хочемо лише, щоб кожний так писав, як думає, а ми й на це прийшли, щоб дописи випрляляти і робити їх цікавими і вартісними для всіх наших Читачів. Не перечимо, що може який допис не був друкований в часописі, бо — як Самі бачите — не всі ще Читачі розуміють потребу свого часопису; деякі просять, щоб їм часопис поси-лати, а відтак не платять за нього й це нас руйнує, бо замість побільшити обем часопису і друкувати його бодай на 12, якщо не 16 сторінок, ми приневолені скуп-чувати всі відомости на 8 сторінках. Через це деякі вістки чи дописи чекають довго на поміщення, або стаються вже нездій-відними до друку. Одначе ми їх не ви-щимо, лише всі письма і дописи пильно складаємо, бо колись історик, або інший вчений буде мати цінні історичні працї матеріали про наше життя. Щиро Вас здо-ровимо й бажаємо Вам всім чотирьом Бра-гам Веселих Свят — Христос Раждається!

На Рідну Школу зібрали між собою члени Кругка Р. Ш. в Абрамовій два зл. на весіллі Степана Граничного. Боже заплаче.

Ч. 10808: щиро дякуємо. Помістимо. Рів-нож бажаємо Вам щасливого Нового Ро-ку і Веселих Свят Христос Раждається!

Окремі святочні привіти й бажання на-шим Дорогим Сестрам і Братам в Амери-ці, Канаді, Аргентині, Франції, Югославії, Німеччині, Підкарпатській Україні і всім у далеких не наших містах шле отсею до-рогою Редакція „Нашого Лемка“ в імені Читальні „Просвіта“ в Боську — Братам-односельчанам в Росфорд, від Читальні „Просвіти“ в Сторжах Великих Братам і Сестрам, зокрема Всім Членам О. О. Л. і Гр. Цапові в Нью Йорку, від Кругка С. Г. з Вороблика Братам-односельчанам у Фі-лядельфії і Нью Йорку, Добродійці Євдо-кій Калякука, в Скрентоні, Гр. Д. Голодові, гр. Дмитрові Скрабутові в Амбрідж Па, Впр. о. І. Тилівському в Регіна С., нашим Громадянам у Братфорді, Ценорі, Едмон-тоні, Етельберті, С. Павлі, Торонті, Мон-треалі, Вайне А. Вінніпегу, В. Форті, Вер-ноні, Ромбас Мос: та у всіх закутинях світу, де будуть засідати до Святої Вечер-лучимось одною думкою з Усіми нашими Любими Сестрами і Братами під прапором великого Торжества словами: Христос Раждається.

Вкінці прохаємо Всіх, що надіслали писемні привіти Своім Рідним у далеких заморських країнах, звільнити нас від мило-го обов'язку поміщення всіх привітів, бо на це потреба би видати Нашого Лем-ка щонайменше в 64 сторінках.

Адміністрація і Редакція
„Нашого Лемка“.

Церковні брокати, борти, френдзілі, панаму і нитки Д. М. С. до вишивання фелонів і фан, готові фелони, фани, пауки, хрести, чаші, дзвони, прапори для Товариств і відзнаки, евангелія і прочі цер-ковні книги, образи і образці, світло і ка-дило

купуєте й замовляйте в українській ко-оперативі

„ДОСТАВА“

у Львові, Ринок 43/І.

і в її склепах: у Львові, Руська ч. 20.
в Перемишлі, вул. Косцюшка ч. 5.